

hjá bakterium í biofiltrunum og vatngóðskuna.

Fiskavælfæri og umhvørvi eru granskingarøkir, ið fáa alsamt størri týðning.

- Fyrr var tað ofta tann umhvørvisligi parturin av granskingini, sum ikki hevði so stóra undirtøku í vinnuni. Men nú er ein hugburðsbroyting hend, og opinleikin um hesi viðurskipti er blivin størri. Kundar seta spurnartekin við ymiskt, og vinnan skilir, at tað er ógvuliga týðningarmikið at hava eitt gott umhvørvi.

Alifeløgini hava gjørt botnkanningar síðani 1998 eftir kravi frá Umhvørvisstovuni, sum eru blivnar brúktar til at kanna árin av dálking frá vinnuni. Fiskaaling hevur júst fingið játtan úr Granskingargrunninum til at hyggja at øllum botnkanningunum og kortleggja føroysk botndjórasmáfeløg.

- Hesar kanningar hava givið eina ørgrynna av data, sum ikki rættiliga er blivið greinað nóg væl. Vinnan hevur stóran áhuga fyri, at hetta verður gjørt, sigur Jóhanna Lava Køtlum.

Granskað verður eisini í átøkum, sum skulu bota um trivnaðin hjá fiskinum.

festar hesar kanningar og viðkæta til eisini at fevna um, hvussu laksur trívist á økjum við hørðum streymi og stórar aldu, sigur Jóhanna Lava Køtlum.

Nýggir alimøguleikar

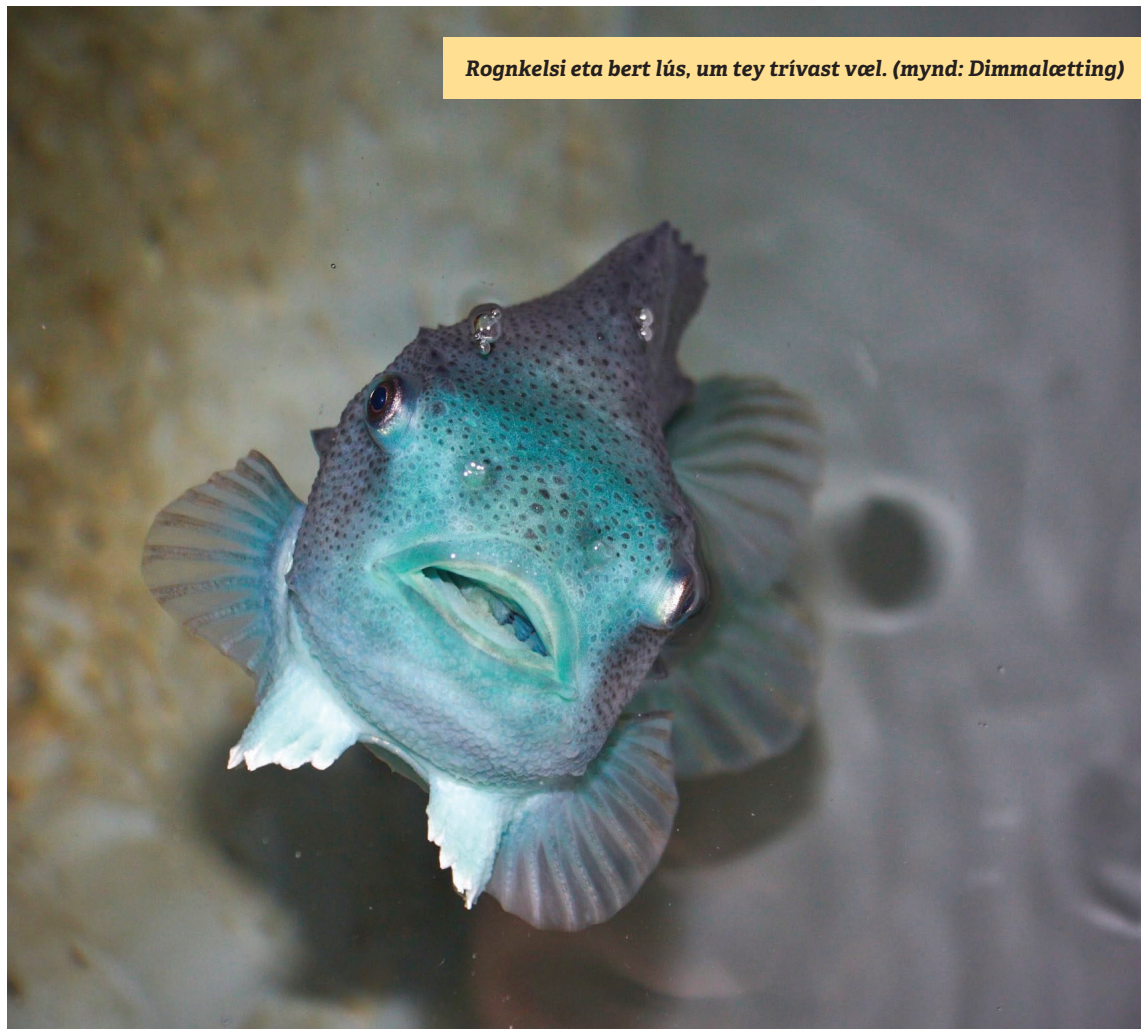
Umframt at menna laksaalingina granskar Fiskaaling eisini í nýggjum alimøguleikum.

- Stórir móguleikar eru í at alata, tí tari vaksur skjótt og hevur nóg góð føðsluevni. Eisini eru góðir móguleikar í at ala rognkelsir, sum eta laksalús.

- Tað besta hevði verið, um vit kundu havt eina samskipaða aling á firðunum, sum bæði fevnir um laks, krækling og tara. Laksur letur frá sær lívrunnin evnir, kræklingur silar tað lívrunna og letur frá sær ólívrunnin evnir, og tari tekur upp tey ólívrunnu evnini. Við at samskipa alingina, kundu vit fingið eina nóg betri gagnnýtslu av øllum, sigur Jóhanna Lava Køtlum.

Fiskaaling hevur fyrr gjørt royndir við at ala tosk og kalva, men í lötuni eru ongar ætlanir um at fara undir tað aftur.

- Vit vilja samstarva við øll, sum vilja royna at ala nýggj fiskasløg, men vit kunnu ikki reka alistøð,

Rognkelsi eta bert lús, um tey trívast væl. (mynd: Dimmalætting)

Øll rannsóknartól hjá Fiskaaling eru savnað í iNOVA.

- Vit arbeiða við at menna nýggjar hættir at kanna strongd hjá fiski við at taka roynd av slipuni í staðin fyri blóðroyndir. Tað ger tað lættari at kanna, um fiskurin er strongdur, tá hann til dømis skal avlúsast. Er hann tað, tolar hann verri at verða handfarin, og so er betur at bíða við avlúsingini, sigur Jóhanna Lava Køtlum.

Føroyar er helst tað landið, sum alir laks á mest harðbalnum økjum. Fiskaaling hevur í fleiri ár gjørt mátingar av millum annað streymi og aldu á harðbalnum økjum.

-Vit fara at halda fram at rað-

tí tað er ov kostnaðarmikið, sigur hon.

Óheftur vitanarpallur

Fiskaaling arbeiðir tætt saman við alivinnuni, men er samstundis eitt óheft alment partafelag, sum sjálvst ger av, hvørjar granskingaruppgávur skulu raðfestast.

- Tað hevur stóran týðning, at vinnan tekur undir við okkara strategi. Men tað hevur eisini sera stóran týðning, at tað ikki ber til at seta spurnartekin við okkara granskingarúrslit, og at vit tora at koma fram við vitan, sum kanska

FISKAALING – EITT ALMENT PARTAFELAG

P/F Fiskaaling er einasta felag av sínum slag í Føroyum, sum burturav arbeiðir við gransking og menning innan alivinnuna. Samstundis veitir felagið alivinnuni ymiskar tænar.

P/F Fiskaaling varð stovnað í 1970. Føroya Landsstýri eigur nú allan partapeningin.

Nevndin í P/F Fiskaaling verður vald av landstýrsmanninum í vinnumálum og av starvsfólkunum.

Millum 25 og 30 fólk starvast á Fiskaaling. Helvtin av teimum arbeiða við gransking, harav trý ph.d. lesandi, ið fáast við gransking burturav. Granskingin á Fiskaaling hevur til endamáls at geva úrslit, ið kunnu brúkast í eini burðardyggari menning av verandi alivinnu, og at menna nýggjar vinnugreinar innan aling.

ikki hóvar vinnuni so væl.

- Vindarnir blása øðiliga skjótt í vinnuni, og vit skulu sjálvandi hjálpa vinnuni við at loysa átroðkandi trupulleikar. Men vit kunnu ikki bara renna út eftir øllum tangentunum, ið vinnan vil hava. Okkara mál er at gerast ein týðandi óheftur vitanarpallur í føroysku alingini, og vit skulu eisini arbeiða við evnum, sum vinnan ikki heldur vera so áhugaverd, sigur Jóhanna Lava Køtlum.

Fíggarstøðan er avgerandi fyri, hvussu nógva orku Fiskaaling kann leggja í langtíðargransking.

Fiskaaling fær 9,5 miljónir á figgjarlógini, sum eru oyramerkar til gransking, menning og ráðgeving. Harumframt fær Fiskaaling figging frá føroyskum og útlandskum granskingargrunnum og vinnufyrirøkum og inntøkum frá vinnuni fyri tænar.

Tænar, ið Fiskaaling veitir, eru millum annað streymmátingar, kanningar av rognkelsum, lúsateljningar, lúsatrolingar, kanningar av biofiltrum, kanningar av strongd hjá fiski bæði á landi og sjógvi og bakteriukanningar.

- Tænararnar eru ætlaðar at geva vinnuni kunnleika og móguleikar at skipa virksemd enn betri. Men øll úrslit frá tænarunum verða eisini innsavnað og nýtt víðari í granskingar- og menningarvirkseminum hjá Fiskaaling. Samspælið millum gransking og tænar er grundarlag undir áhaldandi menning av nýggjari og betri vitan.

- Uttan tað tæta samstarvið við vinnuna hevði tað verið ógvuliga trupult hjá okkum at granska. Men tað er tað figgjarliga, sum er avgerandi fyri, hvussu nóg vit kunnu granska, sigur Jóhanna Lava Køtlum.